

A SZAKZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI
A TANÁCSADÓ SZAKPSZICHOLOGUS KÉPZÉSBN

A szak zárása:

Az összes tanegység és a szakmai gyakorlat abszolválása után szakdolgozat megírásával és a szakzáró vizsgával zárul a tanácsadó szakpszichológiai képzés.

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- az abszolutórium megszerzése
- bírálattal elfogadott szakdolgozat

Szakdolgozat:

A szakdolgozat szervesen kapcsolódik a specializációs gyakorlat során végzett önálló munkához; melynek feldolgozása – a témához kapcsolódó szakirodalom felhasználásával – tanúsítja, hogy a hallgató képes a szakmai ismeretek önálló alkalmazására.

Szakdolgozati témát a hallgató önállóan választ, de a választásához segítséget kérhet a szakterület oktatóitól. A témaválasztását egyeztetnie kell egy belső vagy külső oktatóval, aki vállalja a szakdolgozat témavezetését. A választott témát az adott formanyomtatványon feltüntetve és a témavezetővel aláírva a nyomtatványon megadott időpontig le kell adni az **ELTE PPK Tanulmányi Hivatal Tanulmányi Irodájában** (1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27., I/110.).

A záróvizsga:

A szakzáróvizsgán a hallgató 3 fős bizottság előtt (elnök, egy belső és egy külső oktató) megvédi a szakdolgozatát. Ennek keretében: bemutatja a dolgozatát szóbeli prezentációval (Problémafelvetés, célkitűzések, módszerek, eredmények. Ppt használata megengedett, de nem kötelező.). Válaszol az értékelő véleményben megfogalmazott kérdésekre. Időtartam: 10-15 perc Ezt követően egy előre megadott tétellistából egy, a dolgozata témájához illeszkedő tételből felel.

A diploma minősítését a következő érdemjegyek átlaga adja:

- a két kötelező szigorlat eredménye
- a szakdolgozat érdemjegye
- a szóbeli záróvizsga érdemjegye

A diploma megnevezése: tanácsadó szakpszichológus, a választott specializáció megjelölésével

A diplomamunka kötelező szerkezeti szövegegységei

külső címlap

Ld. a Formai követelmények, kötés cím alatt.

belső címlap

A belső címlapon, a lap tetején az intézmény, a kar és a szak neve szerepel, alatta a diplomamunka címe. A lap alsó harmadában bal oldalt a készítő neve, jobb oldalon a témavezető neve és beosztása. A lap alján, középen évszám.

eredetiségnyilatkozat

A belső címlapot követő lap tartalmazza a hallgató eredeti aláírással ellátott, kötelező formátumú és tartalmú nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a munka saját szellemi terméke. A nyilatkozat a <http://tanulmanyi.pk.elte.hu> honlapról tölthető le. A szakdolgozat a hallgató önálló munkája, melyben be kell tartani a hivatkozások és idézések szabályait. A plágiummal gyanúsítható szakdolgozat szerzője ellen fegyelmi eljárás indítható.

konzultációs igazolás, témavezetői nyilatkozat

Az ezt követő lapon szerepel a szintén egységes formátumú igazolólap, mely tartalmazza a konzultációkon való részvétel igazolását, valamint a témavezető hozzájárulását a szakdolgozat benyújtásához. Az igazolás űrlapja ugyancsak a <http://tanulmanyi.pk.elte.hu> honlapról tölthető le.

tartalomjegyzék, oldalszámozás

A diplomamunka tartalmazza a tartalomjegyzéket és az ábrák, táblázatok listáját. Oldalszámozása folyamatos. A tartalomjegyzéket kiegészíti az ábrák, táblázatok listája.

jegyzetek, hivatkozások

A szöveg közben valamennyi, nem a szerzőtől származó állításnál jelölni kell, kitől származik. Itt csak hivatkozni kell a forrásmunkákra (névvel és a publikáció évszámával), melynek pontos adatait az irodalomjegyzékben kell megadni.

irodalomjegyzék

A hivatkozásokat és az irodalomjegyzéket a Magyar Pszichológiai Szemle szabványai szerint kell elkészíteni, ezt a mellékelt részletes útmutató is segíti. Az irodalomjegyzékben csak a törzsszövegben hivatkozott tanulmány szerepelhet.

Tartalmi követelmények:

A szakdolgozat témaválasztása lehet:

- Egyéni tanácsadói esetek, tanácsadói folyamat strukturált, részletes bemutatása
- Csoportos tanácsadói folyamat strukturált, részletes bemutatása
- Tanácsadói tréning strukturált, részletes bemutatása
- Valamely tanácsadói ágazat magyarországi működésének szervezeti és gyakorlati bemutatása, alternatív megoldások, nemzetközi kitekintés
- Valamely módszerspecifikus beavatkozási mód elméleti és gyakorlati bemutatása
- Empirikus, saját vizsgálaton vagy kísérleten alapuló elemző dolgozat, kutatási etikai engedély szükséges

Strukturális és tartalmi követelmények

I./1.) A szakdolgozat *elméleti bevezető* fejezete a vizsgált vagy elemzett szűkebb témakör korszerű nemzetközi és hazai szakirodalmát tekinti át és a szakirodalmi tényanyag fényében megfogalmazza a dolgozat kérdésfeltevését és célját.

I/2.) A szakdolgozat *módszertani részében* (a.) az elméleti összefoglaló vonatkozó pontjaira utalva megfogalmazza a hipotéziseit vagy a beavatkozás célját, majd (b.) forrásmunkákra hivatkozva ismerteti (és indokolja) a felhasznált módszereket, (c.) bemutatja vizsgálati személyeit, majd ismerteti (d.) magát az eljárást, a vizsgálat körülményeit.

Külön fejezet foglalkozik (e.) a *munka eredményeivel*, kitérve az adatelemzéshez használt matematikai statisztikai módszerekre és ezek indoklására, ill. az esetek – esettípusok ismertetésénél a diagnózis és a választott módszer összhangjára, a módszer-alternatívák tárgyalására. Az eredmények bemutatásakor az áttekinthetőséget segítő táblázatokat, ábrákat használ.

A dolgozat utolsó, önálló fejezete tartalmazza (f.) az *eredmények megvitatását*, tételesen kitérve a bevezetőben megfogalmazott hipotézisekre és az eredmények alapján levonható elméleti és gyakorlati következtetésekre. Esetek – esettípusok ismertetése esetén lásd bővebben a „Pszichoterápiás kiskaté” c. kiadványból „Az esettanulmány elbírálásának szempontjai” c. részt.

A dolgozatíró a szakdolgozat *előszavában* vagy *zárszavában* köszönetet mond azoknak, akik a szakdolgozat elkészítésében segítségére voltak.

II.) Ritka kivételként lehetőség van elméleti dolgozat készítésére is. Az elméleti dolgozat a tárgyalt témakör olyan probléma-összefoglalója, amely elméleti összefüggések újszerű bemutatására, a nemzetközi szakirodalom alapján megfogalmazható újszerű hipotézis(ek) bemutatására vállalkozik. Elméleti összefoglaló készítése indokolt lehet olyan résztémákban is, amelynek magyar nyelven nincs hozzáférhető szakirodalma. Az elméleti szakdolgozat elmélyült, alapos és korszerű nemzetközi szakirodalmi tájékozottságot feltételező munka.

Készítés és benyújtás

Témaválasztás és - bejelentés

A témabejelentés határideje:

- a tavaszi félévi záróvizsgálathoz **október 15.**,
- az őszi félévi záróvizsgálathoz **május 15.**

Témavezető

Témavezető az Egyetem oktatója, tudományos kutatója, illetve nem egyetemi alkalmazott szakember lehet. Utóbbi esetben a „külső” témavezető mellé „belső” témavezetőt is kell választani. A témavezető csoportos, illetve egyéni tutori munkával irányítja a diplomamunka elkészítését. Az együttműködés kereteiről, feltételeiről a témabejelentkezéskor tájékoztatja a hozzá jelentkező hallgatót.

Konzultáció

A diplomamunka készítését a témavezetővel való rendszeres konzultáció segíti. **A hallgató csak a témavezető írásbeli hozzájárulásával adhatja be bírálatra a diplomamunkáját.**

Benyújtás

A hallgatónak a diplomamunkát két gépelt példányban – ebből egyet bekötve, a másikat legalább hitelesen összefűzve –, továbbá egy elektronikus formában az **ELTE PPK Tanulmányi Hivatal Tanulmányi Irodájában** (1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27., I/110.) kell benyújtania.

A diplomamunka benyújtásának határideje:

- az őszi félévben: **november 20.**
- a tavaszi félévben: **április 20.**

Bírálat

bíráló, a bírálat folyamata

A diplomamunkát a témavezető értékeli írásban. Az értékelését tartalmazó bírálatot a záróvizsga előtt a hallgató megkapja.

Terjedelem

A diplomamunka terjedelme **mellékletek nélkül minimum 50 maximum 100 oldal.** A diplomamunkát **egyoldalal nyomtatással** kell elkészíteni.

Betűtípus, betűméret, sortáv

Times New Roman, 12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság.

Margók

Bal oldalon (kötésnél) 3,5 cm, jobb oldalon, illetve alul és felül 2,5 cm margó.

Kötés

A diplomamunkát két példányban – ebből egyet bekötve, a másikat legalább hitelesen összefűzve – az **ELTE PPK Tanulmányi Hivatal Tanulmányi Irodájában** (1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27., I/110.) kell benyújtani. A borítón a lap tetején az intézmény, a kar, és a szak neve szerepel. Alatta a „Diplomamunka” megnevezés. A lap alsó harmadában bal oldalt a készítő neve. A lap alján, középen évszám.

A fűzött példány az államvizsga után visszakapják.

Elektronikus formátum

A diplomamunkát a Tanulmányi Bizottság által meghatározott formában kell elektronikus adathordozón benyújtani.

A hivatkozásokról és az irodalomjegyzékről részletesebben (a Magyar Pszichológiai Szemle szabályaiból kiindulva)

Szakirodalmi hivatkozások esetében a szöveg közben vagy a szerző vezetékneve után zárójelben a megjelenés évszámát vagy zárójelben a szerző vezetéknevét és vesszővel elválasztva a megjelenés évszámát, illetve az oldalszám(ok)at kell feltüntetni. Azonos szerző(k), ugyanabban az évben született több tanulmányát az évszám után írt a, b, c jelekkel kell megkülönböztetni mind a szövegben, mind az irodalomjegyzékben. Külön figyelmet érdemel a bibliográfiai adatoknak a szövegben, illetőleg az irodalomjegyzékben való egyeztetése. Minden a szövegben előforduló hivatkozásnak megtalálhatónak kell lennie az irodalomjegyzékben, amely ezeken túl nem tartalmazhat más hivatkozásokat.

Társszerzőség esetén a szövegközi hivatkozásnál minden szerző vezetéknevét ki kell írni (pl. Sekuler és Blake, 2000), de kettőnél több szerzős műre való többszöri hivatkozás esetén, a második hivatkozástól elegendő csak az első szerzőt hivatkozni név szerint (pl. Atkinson és Mtsai, 1995). Természetesen a bibliográfiában valamennyi szerző nevét fel kell sorolni a forrásmunka által megadott sorrendben.

Azokban az esetekben, amikor a szövegközi hivatkozás egyszerre több forrásmunkára vonatkozik, érdemes a hivatkozott műveket a megjelenés éve vagy az első szerzők vezetékneve alapján

sorrendbe állítani és pontosvesszővel elválasztani [pl. „Számos kiváló összefoglaló munka jelent meg a témában magyarul is (Norman és Nielsen, 1912; Loósz és Katona, 1904; Kovács, 1917).”]. Ha ugyanazon szerző több tanulmányára hivatkozunk összefoglalóan, a megjelenési évszámokat egymástól vesszővel elválasztva kell megadni: „Egyes kutatók (Malter, 1987, 1989, 1996) szerint....”

Szó szerinti idézetnél kötelező az idézőjel használata, és a szövegben, amikor az idézett szerző nevével és a mű megjelenési évszámával meg kell adni az idézett szöveg oldalszámát is. Például: „A hat hónapos csecsemők szopási sebessége megnő, ha az egymást követő hangok bármely nyelvben két különböző fonémához tartoznak ...” (Atkinson és mtsai, 1995, 261. old).

Közvetett hivatkozás esetén (ha a dolgozatíró nem olvasta a cikket, könyvet, stb., amire hivatkozik, hanem csak utalást olvasott rá egy másik szerzőnél) a szöveg közben a forrás szerző adatai után zárójelben oda kell írni, hogy mely szerző művében található az idézett vélekedés (idézi X, ebben az évben.) Például: „Lieberman (1982, idézi Moore, 1997) elmélete szerint ...”. Ilyenkor a legelegánsabb, ha az irodalomjegyzékben mindkét mű adatai pontosan, külön tételként szerepelnek, és az idézett mű után zárójelben feltüntetjük, kinek a tanulmányában található meg. Pl.: Lieberman, A. M. (1982). On finding that speech is special. *American Psychologist*, 37, 148–167. (idézi Moore, 1997)

Moore, B. C. J. (1997). *An Introduction to the Psychology of Hearing*. Academic Press, San Diego.

Elfogadható azonban az is, ha a közvetett hivatkozásnál az irodalomjegyzékben csak a forrásműként szereplő munka jelenik meg (a fenti példában Moore könyve).

A közvetett hivatkozás formája a fentiektől kissé eltérhet, ha az olvasott szerzőnél nem található meg a pontos hivatkozás: ekkor a szövegben zárójelben az ismertetett szerző a neve után az „é.n.” (évszám nélkül) jelölés alkalmazható: „Lieberman (é.n., idézi Moore, 1997) elmélete ...”. Ilyenkor hátul, az irodalomjegyzékben természetesen csak a kutató által olvasott szerző (példánkban Moore) szerepel.

Az irodalomjegyzékben az összes bibliográfiai adatot pontosan meg kell adni. Az irodalomjegyzékben szereplő forrásmunkák felsorolása az első szerzők neve szerinti szoros ábécé sorrendben történik. Ha ugyanazon szerző több munkája is szerepel irodalomjegyzékünkben, azokat kronológiai sorrendben kell ismertetni. Ugyanazon szerző azonos évben megjelent munkáinak adatai a szövegek közötti hivatkozásnál használt, a megjelenés évével folyamatosan egybeírt a, b, c, stb. jelölés alfabetikus sorrendjében jelenjenek meg.

A magyar nyelvű hivatkozásnál nincs, az idegen nyelvű hivatkozásoknál van vessző a vezetéknev után. A tudományos fokozatokat (pl. Dr., PhD) nem jelöljük sem a szövegek közötti hivatkozásoknál, sem pedig az irodalomjegyzékben.

Az írott művek lelőhelyét dőlt betűvel kell írni: lelőhelynek a könyv, illetve a folyóirat címe számít. Elhangzott előadásnál nincs „lelőhely”.

Egy hivatkozás egy bekezdésbe kerül, a bekezdés típusa „függő” legyen.

• **Folyóiratcikkek esetében:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnévének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. A folyóirat címe, kötetszám(füzettség), az idézett cikk oldalszáma tól–ig. Pl.: Compton, W.C., Smith, M.L., Cornish, K.A. és Qualls, D.L. (1996) Factor Structure of Mental Health Measures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(2), 406–413.

• **Könyvek esetében:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnévének kezdőbetűi. (megjelenés éve). A könyv címe. Kiadó, Megjelenés helye. Pl.: Endler, N. S., Magnusson, D. (1976a) *Interactional psychology and personality*. Washington: Hemisphere.

• **Tanulmánygyűjtemények esetén:**

von Bertalanffy, L. (1952) Theoretical models in biology and psychology. In Krech, D., Klein, G. S. (eds) *Theoretical models and personality theory*. 155–170. Duke University Press, Durnham.

• **On-line hivatkozások esetén:**

On-line folyóiratok

A szerző(k) vezetékneve és keresztnévének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. A folyóirat címe, kötetszám, letöltve: év. hónap. nap. teljes URL vagy DOI.

Online dokumentumok

A szerző(k) vezetékneve és keresztnévének kezdőbetűi (megjelenés éve). A cikk címe. teljes URL vagy DOI. (letöltve: év. hónap nap).

Mead, G. H. (1913) *The Social Self*. URL: <http://psychclassics.yorku.ca/Mead/socialself.htm> (letöltve: 2008. március 9.)

• **Konferencia-, egyetemi előadások esetén:**

A szerző(k) vezetékneve és keresztnévének kezdőbetűi (az előadás megtartásának éve) Az előadás címe. A kongresszus vagy rendezvény pontos neve, helye, dátuma (év, hó, nap).

Kállai J. (2010) Társas kapcsolatok kognitív idegtudományi alapmechanizmusai. Előadás a Magyar Pszichológiai Társaság XIX. Országos Tudományos Nagygyűlésén. Pécs, 2010. május 27–29.

Bányai É. (2010) Affektív pszichológia. Előadás a pszichológia nappali BA képzésben. Eötvös Loránd Tudományegyetem. 2010. őszi félév.